

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Be-reshit

Shelomoh ben Yitshaḳ

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

7a

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10050

מצוח ג

כָּל־אֲיָאֲכְלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־נֶדֶר הַנְּשִׂא
 אִשְׁרָל עַל־רֶכֶף הַיָּרֵךְ עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי נָגַע
 בְּכַף־יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּגִד הַנְּשִׂא : א וַיִּשָּׂא
 יַעֲקֹב עֵצִים וַיֵּרָא וַהֲנֵה עָשׂוּ בְּאֹרְעָמוֹ אַרְבַּע
 מֵאוֹת אִישׁ וַיַּחֲזֵן אֶת־הַיְלָדִים עַל־לֶאֱהָרָה
 וְעַל־רַחֵל וְעַל שְׁתֵּי הַשְּׂפָחוֹת : ב וַיִּשֶׂם
 אֶת־הַשְּׂפָחוֹת וְאֶת־יְלָדֵיהֶן קְאֻשָּׁנָה וְאֶת־
 לֵאָה וְיְלָדֶיהָ אַחֲרָיִים וְאֶת־רַחֵל וְאֶת־יוֹסֵף
 אַחֲרָיִים : ג וְהוּא עֹבֵר לַפְּנֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ
 אַרְצָה שִׁבְעַת פְּעָמִים עַד־גִּשְׁתּוֹ עַד־אָהָיו : ד
 וַיֵּרָץ עָשׂוּ לִקְרָאתוֹ וַיַּחְבְּקוּהוּ וַיִּפְּל עַל־צְוָאֲרָו
 וַיִּשְׁקָהוּ וַיִּבְכּוּ : ה וַיִּשָּׂא אֶת־עֵצִים וַיֵּרָא
 אֶת־הַנְּשִׂאִים וְאֶת־הַיְלָדִים וַיֹּאמֶר מִי־אַלֶּה
 קָךְ וַיֹּאמֶר הַיְלָדִים אֲשֶׁר־תָּנַן אֱלֹהִים אֶת־
 רַבִּיעִי עֲבָדָךְ : ו וַתַּגִּישֵׁן הַשְּׂפָחוֹת הֵנָּה וַיְלַדְיָהֶן
 וַתִּשְׁתַּחֲוֶינָן : ז וַתַּגִּישׁ גַּם־לֵאָה וַיְלַדְיָהָ
 וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ וְאַחֲרַיִם נֹגֵשׁ יוֹסֵף וְרַחֵל וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ :
 ח וַיֹּאמֶר מִי לָךְ כָּל־הַמַּחְנֶה הַזֶּה אֲשֶׁר
 פָּגַשְׁתִּי וַיֹּאמֶר לַמַּצֹּאֲחָן בְּעֵינֵי אֲרָנִי :
 ט וַיֹּאמֶר עָשׂוּ יִשְׁלִי רֶב־אֱחָי יְהִי לָךְ
 אֲשֶׁר־לָךְ : י וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־נָא אִסְנָא
 מַצֹּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וְלִקְחַת מִנְחָתִי מִיָּדֶי כִּי
 עַל־כֵּן רָצִיתִי פָּנֶיךָ כִּרְצֹאת פְּנֵי אֱלֹהִים
 וַתִּרְצָנִי : יא קַח־נָא אֶת־בְּרִכְתִּי אֲשֶׁר

אֶכְלִין בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל יַת־נִידָא דְנִשְׂאָ דִּי
 עַל־פְּתֵי יָרֵכָא עַד יוֹמָא הַדִּין אֲרִי קָרִיב
 בְּפִתְיִירְכָא דְיַעֲקֹב בְּנִידָא דְנִשְׂאָ : א
 וַיִּקַּף יַעֲקֹב עֵינֵיהִי וַיַּחֲזֵן וְהָאֵל עָשׂוּ אֶת־י
 וְעַמֵּיהָ אַרְבַּע מֵאָה וַבְּרָא וּפְלִיג יַת־בְּנֵי־
 עַל־לֶאָה וְעַל־רַחֵל וְעַל־תְּרֵינֵן לַחֲנִינָא :
 ב וַשׁוּי וַת־לַחֲנִינָא וַת־בְּנִיהֶן קְרַמִּיתָא
 וַת־לָאָה וּבְנָהָא בְּתַרְאִין וַת־רַחֵל וַת־
 יוֹסֵף בְּתַרְאִין : ג וְהוּא עֹבֵר קְרַמִּיהֶן וְסַגֵּד
 עַל־אַרְצָא שִׁבְעַת זִמְנִין וְעַד־מִי־קָרְבִּיהָ עַד־
 אַחֲוִיהָ : ד וְרַחַשׁ עָשׂוּ לַקְרַמִּוּתִּיהָ וַנְּפַפִּיהָ
 וַנְּפַל עַל־צְוָאֲרִיהָ וַנְּשָׁקִיהָ וּבְכּוּ : ה וַיִּקַּף
 יַת־עֵינֵיהִי וַיַּחֲזֵן יַת־נִשְׂאָ וַת־בְּנִיהָ וַיֹּאמֶר
 מִן־אֵילִין לָךְ וַיֹּאמֶר בְּנֵי־אֵלִים דָּחֵן יַיִ יַת־
 עֲבָדָךְ : ו וַקְרִיבָא לַחֲנִינָא אֵינִין וּבְנִיהֶן
 וְסַגֵּדָא : ז וַקְרִיבַת אַף לֶאָה וּבְנָהָא וְסַגֵּדוּ
 וּבְתַר־בֵּן קְרִיב יוֹסֵף וְרַחֵל וְסַגֵּדוּ : ח וַיֹּאמֶר
 מָא לָךְ כָּל־מִשְׁרִיתָא הַדָּא דְאַרְבְּעִית וַיֹּאמֶר
 לַאֲשַׁכָּתָא רַחֲמִין בְּעֵינֵי רַבּוּנִי : ט וַיֹּאמֶר
 עָשׂוּ אֵית־לִי סָנִי אֱחָי אֲצַלַח בְּדִיקָךְ : י
 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב בְּבָעוּ אִסְנָא אֲשַׁכְחִית רַחֲמִין
 בְּעֵינֶךָ וַתִּקְבִּיל תְּקֻרֹבְתִי מִן־יָדֵי אֲרִי־עַל
 כֵּן חֲוִיתִינוּן לְאַפְךָ כְּחִיוֹן אֲפִי רַבְרַבִּיָּא
 וְאַתְרַעֲיַת לִי : יא קְבִיל־בְּעֵן יַת־תְּקֻרֹבְתִי

הבאת

רשי

דאתותי

ועליונות לטון קטנה וכו' (ירמיה נא) נשתה גבורתם וכו' (בראשית מא) כינשני אלהים אש כל עמלי (ב) ואת לאה וילדיה
 אחרונים אחריו אחריו סביב : (ג) עבר לפניו : אמר אסיה אונקלוס לטעם כי תפיל : (ד) ויחבקהו
 כתבגלו רמזי כפלאה משתחוה כל השתחויות הללו : וישקרו - נקוד עליו ויש חולקין כדפר הוה ככריתת דספרו יש סדרו
 בקורה זו נושר בלחשקו ככללכו (ב"ר) - א"ר שמעון בן יוחאי הלכה היא כידוע אעשו שוכא ליעקב חלא סכנדרו רמזיו בלוחה פנעס ונסקו
 ככל

הדיו
 עשו
 אילו
 וריקה
 ד
 צווח
 דאמ
 נת ע
 ואמר
 עבר
 ואתע
 לאש
 יעקב
 הי ק
 ככל
 יוסף
 (ח)
 כיתו
 הית
 חס
 בעי
 כר
 מלח
 לכס
 ויה
 הי
 (י)
 וסר
 גבו
 גבו
 שר
 כן
 לג
 ע

הדין ארום קריב מלאקא ואחר בפתו ירבה ימינה בעקב באתר גידא דגישא : א ונקף ועקב ית עיניו ותמא והא
עשו אתי ועמיה ארבע מאה גיברין פולמורבין ופליה וגוי : וב ושני ית לחינתא הינן ורגייהו בקדמיה ארום אמר
אילו אתי עשו לחבלא קרביא למעבד וני בנשיא ועבד באילין וקני פתקמא הדין נקום וננח עמיה קרביא ונת לאה
וריקהא בתראין וגוי : ג ואיהו עבר לקמיהו מצלי וקני בתמין מן קדם : ונחן על ארעא שקבע וקניו וגוי :

ירושלמי

ד ורבת עשו לקדמיה ונפיה ליה ואהרבין על
צווריה ונשיק ליה וקמן עשו קבא על צערא דשניו
דאתמומיוו ועקב קבא על צערא דצווריה : ה ונקף
ית עיניו ותמא ית נשיא ונת בקיא ואמר מאן אילן לך
ואמר בני הינן דאתיהיבו לי במיחוס מן קדם : על

עקב : ו והריבו לחינתא הינן ורגייהו ונחין : ז והריברת אוף לאה ורגייהו וקמן מן קריב יוסף
ואתעמר קמי רחל ובסיה קוקמיה ונחין : ח ואמר מן לך כל משרי הדין דארעית ואמר דורון הוא דשךרית
לאשקחא בחמין בעיני רבוי : ט ואמר עשו אית לי גבסין סגיאין אתי יתקיים לך מאן דאית לך : י ואמר
ועקב לא תיקא מן קבעו אין ברוו אשקחית בחמין בעינך ותקבל דרוני מן ידי ארום בגין מן חמית סבר אשך ודמי לי
הי במחמי אפי מלאקא דידך דהא אתרעמא לי : יא קביל ברוו ית דורון דאתמקא לך ארום אתיב לי במיחוס

מן

רשי

בכללכו (ב"ר) : (ה) מי אלה לך . מי אלה להיות שלך : (ו) נגש יוסף ורחל . בכלן האמהות נגשות לפני הנביא אבל כרחל
יוסף נגש לפניו אמר חמי יפת תואר שמו יתלה בה עיניו אותו רשע חיצוד כנגדה ואעככו ולהסתכל בה מוכחן וכה יוסף לברכת עלי עין :
(ח) מי לך כל המחנה . מי כל המחנה אשר פגשתי שהוא שלך כלומר למה הוא לך פשוטו של מקרא על מוליכי המחנה . ונדרשו
כיתות של מלאכים פגע שהיו דוחפין אותם ואת אנשי וזומרים להם של בני אתם והם זומרים להם של עשו והן זומרים הכוהו ואלו זומרים
הניחוכו של יתק הוא ולא היו משגיחים עליו . מן בנו של אברהם הוא ולא היו משגיחין . אחיו של יעקב הוא זומרים להם אם מן משלנו
אתם : (ט) יהי לך אשר לך . כאן הודיע לנו על הסוכות (ב"ר) : (י) אל נא . אל נא תאמר לי : אם נא מצאתי חן
בעיניך ורקחתי מנחתי מידי כי על בן ראיתי פניך וגו' . כי כדאי והגון לך שתקבל מנחתי על אשר ראיתי פניך והן משוכן לי
כראיית פני הונלך שראיתי שר שלך ועוד על שנתרנית למחול סורחתי . ולמה הזכיר לו ראיתי המלאך כדי שיתירא הימנו ויאמר ראה
מלאכים ויכול חיי יוכלו מועתה : והרצני . נתפייסת לשוכן כל רצון שמקרא לשון פיוס אפיינימל"טו בלע"ו . כי לא לרצון יהיו
לכס הקרבנות כמות לפיוס ולרצות וכן . (משלי י) שפתי נדיק ידעון רצון ודעים לפיוס ולרצות : (יא) ברכת . מנחתי מנחה
והכאה על ראיתי פנים ולמקרים חנה כאה חלה לשלילת שלום וכל כרכה שהיא לראיית פנים כגון ויברך יעקב את פרעה (מלכים ב
יח)

רשב"ם

הירך טעמו למטה כר"ס כי כן שמה וכן נדר מזה וכשירך דכוח כהפכ"ס להיות פתח קטן וטעמו כמות ראשונה . ירך יעקב . ירך המשכן :
(ו) נגש יוסף ורחל . לפי הפסוק דרך להזכיר את האים תחלה חבל למעלה ונתון שחמר למה וילדיה חמר כמו בן רחל ויוסף : (ח) מי לך כל
המחנה של עדרים ששלחת : (יא) חנני (ש"א חכנני) :

מכלל יופי

וסר לו ממנו והיה נבון לפר' ג"ה גיד הנפסק מן ירמיה ואל נשהה
גבורתם ויהיה גם משרש נשה אלא שטוב הוא לאחר נשתה
גבורתם עם ירמיה ונשרו מים . (על כף הירך) נקרא כן לפי
שהעצם הנכנס בו עצם הירך כפוף . ויש מפרשים כי נקרא
כן לפי שרהכשר אשר פכבו עצם הקולית העריונה עשוירה
בסין כף :
(ד) (צואריו) . זכרו אותו בלשון שנים לפי שדרוא
שני צדדיו הימין והשמאל : (ה) (חנן) : אף
על פי שפירושו קרוב לענין חמדה פירושו קרוב לענין

מתנה ופירושו כלומר כי בהם בילדים חנן אלהים את עבדך :
(ח) (מילך) . הכלל שלא תמצא מי כי עם ער חי מדבר
ופירושו מי הוא ששגרת לו
כל המחנה הזה שלך
אשר פגשתי :
(י) פני אלהים . פני השמים
הגדולים . או טעמו
פני מלאכי ה' להודיעו שהוא
כניס כדי שירא מהיכלו .
(יא) (ברכה) . מנחתו :
(הכאת) כאה עם הרניו
להורות ער הנקבה ובסין
ס"ח

הבאת לך כי חנני אליהם וכי יש לי כל
 ויאמר יוסף ויקח : יב ויאמר נסעה וגלכה
 ואלכה לנגדך : יג ויאמר אליו אדני ידע
 כי הילדים רבים והצאן והבקר עלות עלי
 ודפקום יום אחד ומתו כל הצאן : יד
 ועבר נא אדני לפני עבדו ונאני אתנהלה
 לאפני לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל
 הילדים עד אשר אבא אל אדני שיערה :
 טו ויאמר עשו אצנינהנא עמך מן
 העם אשר אתי ויאמר למה זה אמצא
 חן בעיני אדני : טז וישב ביום ההוא
 עשור לרכו שיערה : יז ויעקב נסע סכתה
 ויבן לו בית ולמקנהו עשה סבת על בן
 קרא שם המקום סכות : ס יח ויבא
 ויעקב שלם עיר שבם אשר בארץ כנען
 בבאו מפרץ ארם ויחן ארתפני העיר :
 יט ויקן ארתחלקת השדה אשר נטהה
 שם אהלו מיד בני חמור אבי שבם במאה

דאתותיאח לך ארירחם עלי קדם יי נאני
 אית לי כולא ואתקיף ביה וקביל : יב
 ויאמר טול ונגדך ואיהך לקבלך : יג ויאמר
 ליה ריבוני ידע ארתינקא רכיבין וענאי
 ותורי מניקמא עלי ואס אדחוקינן וימא
 חד וימותון כל ענא : יד ויעבר כען
 רבוני קדם עבדיה ונאני אדבר בניה לרגל
 עובדתא די קדמי ולרגל ונקא עד דאיתי
 לנת רבוני לשעיר : טו ויאמר עשו
 אשבוק כען עמך מן עמא דעמי ויאמר
 למא דנן אשבח רחמין בעיני ריבוני : טז
 ויחב ביומא ההוא עשו לאורחיה לשעיר :
 יז ויעקב נטל לסכות ויבנא ליה ביתא
 ולבעריה עבד מטלן על בן קרא שמא
 דאתרא סכות : יח ואתא יעקב שלים
 לקרתא דשבם די בארעא דכנען במיתותיה
 מפרץ דארם ושרא לקביל אפי קרתא :
 יט ויבן ית אחסנת חקלא די פרסיה

קשיטה

רשי

חמן

יח) עשו אתי ברכה דם חריבין (שמואל א' יב) לשאול לו לשלום ולברכו דתושי ונלך חנות כולם לשון ברכה שלום הן שקורין שלע"ן
 שלודחר חף זו ברכתו מו"ן של"ר אשר הובאה לך לא טרחת בה ואתי יגעתי להגיע עד סכתא לידך (כ"ר) חנני וכן ראשונה מודגשת
 לפי שהיא משמשת כחוקם שני מו"ן שהיה לו לומר חנני סוף חן בלא שני מו"ן והשלשית לשימוש כמו עשני וכלני : (ו) יש לי כל כל
 סבוקי וישו דכר כלסון גלוח יש לי רכיבין ויותר מוכדי נרכי : (יב) נסעה כמו שפעם סלחה שהיא כמו שפעם סלח חף כאן נסעה כמו
 כסע והט"ן יסוד כתיבה ותרגום של אונקלוס טיל וסדך (ח) עשו חמר ליעקב נסע מחלן ונלך : ואלכה לנגדך כסוע לך טובה וז אעשה לך
 שאחריך ימי מהלכתי ללכת לאט כאשר אתה צריך והו לנגדך כסוע לך : (יג) עלות עלי הלאן והבקר שהן עלות מוטלות עלי לנהלן לאט :
 עלות : מנדלות עולליהן לשון עולל ויונק עול יומים שתי פרות עלות וכלע"ז חנפיעים : ודפקום יום אחד (ואם ידפקום יום אחד) ליגעם
 בדרך סמורא וינתן כל הלאן : ודפקום כמו (שיר ה) קול דודי דוק מוקש בדלת : (יד) ועבר נא אדוני אל תחרדי ימי הליכתך עבוד כפי דרכך
 ודף חס תרחק : אתנהלה אתנהל ה' איתירה כמו חרדה חסמעה : לאשי לאט שלי לשון נחת (ישעיה ח) ההולכים לאט
 (שמואל ב' יא) לאט ליכנער לאטי הל"מך מן היסוד ואינה משמשת אתנהל כחת שלי (ט) לרגל המלאכה לבי צורך
 סליכת רגלי המלאכה המוטלת עלי להוליך ולרגל הילדים ולומר עד אשר אבא אל אדני שיערה :
 רחסיכו הדרך שלא היה דעתו ללכת אלא עד סכות ולומר עד אשר אבא אל אדוני שיערה : חמר חס דעתו לעשות לירעה ימתון
 עד כווי חלו והוא לא הלך (כ"ר) ואיתי ילך כיומי המשיח שגלמך (עובדיה) ועלו מושיעים כהר ציון לשפוש את הר עשו ומ"איש
 לקרסה ורסים : (טו) ויאמר למה זה תעשה לי טובה וז שאיתי צריך לה : ואמצא חן בעיני אדוני ולא תשלם ליעתה
 סוס נמול : (יז) וישב ביום ההוא עשו לרכו

משה
 חנני
 ויג
 אדבר
 ט
 ויהיא
 רגליה
 אבם
 לדר
 כי אם
 בית
 כחור
 האומר
 העולם
 אונ' ט'
 חנני
 הרבים
 הכתוב
 וועלן
 (ט)
 (יד)
 שופר
 לכתוב
 מטבע
 וכח
 אלה
 חס'
 לרכי
 נקרא
 הנער
 שם חס'
 (ודפס'
 לכה
 שיצ
 כו' ו'
 ענינו

ינתן בן עזיאל

ירושלמי

קד

מן קדם יי ואררם אירי לי נקסין פניאין רחמך ביה נקביל : יב ואמר נטויל גנהך ואזיר לקבלך עד דתמטי לבי
משורביך : יג ואמר ליה ריבויי ידע אררם טליא
תמטין ועגא ותורי דמשעקו עלי ואין דתיקנא להם יקנא
וגוי : יד יעיבר בקעו רבויי ונטויל קדם עכריה ואנא
איבר בגייתא לבלחודוי לרגל עיבדמא דאית קדמי לרגל
טו ואמר עשו אשבוק קדון עמד מן פולמוסין דעמי ואמר וגוי : מז ואתעביד גיסא ליעקב ומב ביקמא
והויה עשו לארתייה לגבלא : יז ניעקב נשל לסיפוח ואיתעקב מן קריסר ירהי שמה ובגא ליה בי קודרשא
ולגיתו עבד מטלו בגין בן וגוי : יח ואתא יעקב שלם קבל דליה לקרמא דשקם דבארעא דקנעו בגייתיה קשבן
ארם ושרא לקביל קרמא : יט וזבן ית אחסנת תקל דפס מן משקניה מן יד בני תמור אבוי דשקם במקארה

ירושלמי

אררם טליא תמטין :

אויבר בגייתא לבלחודוי לרגל עיבדמא דאית קדמי לרגל
טו ואמר עשו אשבוק קדון עמד מן פולמוסין דעמי ואמר וגוי : מז ואתעביד גיסא ליעקב ומב ביקמא
והויה עשו לארתייה לגבלא : יז ניעקב נשל לסיפוח ואיתעקב מן קריסר ירהי שמה ובגא ליה בי קודרשא
ולגיתו עבד מטלו בגין בן וגוי : יח ואתא יעקב שלם קבל דליה לקרמא דשקם דבארעא דקנעו בגייתיה קשבן
ארם ושרא לקביל קרמא : יט וזבן ית אחסנת תקל דפס מן משקניה מן יד בני תמור אבוי דשקם במקארה

ברגליין

רש"י

לדרבו . (ב"ר) עשו לכדו וד' מאות איש שהלכו עמו כשנטו מאכלו אחד אחד והיכן פרע להם הקב"ה כימי דוד שאמר (שמואל א' ל) כי אם ד' מאות איש אשר רכבו על הגמלים : (ז) ויבן לו ביר . (מגילה יז) שהה סס"ח חדש קין וחורף קין . סבות קין . בית חורף . סבות קין : (יח) שלם . שלם כגופו סבת רפא ונלעתו (שבת ל) שלם כמנונו שלא חקר כלום מכל אותו דור . שלם בתורתו שלא שכת תלמודו כבית לבן : עיר שבם . כמו לעיר וכנווה (רות א) עד כואלה בית להם . בבאו מפרדן ארם . כאדם האומר לחכירו ילא פלוני מכן שני אריות וכא שלם . אף כאן ויבא שלם מפרדן ארם מלבן ומעשו סודו ונוגלו כדרך : (יט) קשיטה . מעה

באר רחובות דקרוקי רש"י

העולם ולמה כתיב וירח לו על זה קאמר ללרבו לרפאותו . ואותן שעות וכו' רבה לומר מלת לו תשנוש ככאן במקום כשכיל (פון זיינט וועגן אוי' נטין) : (ז) רש"י מודיעך שחין אות בלתי שלש אותיות שרשיות ולפיכך הוזכרו לומר הדגש שתרן מן ראשונה מורה חסרון כו' חזונית השורש וכאלו כתיב תגג' (ער הט גלייט ועליגט מין) : (ח) דהא דאי חין לומר הנו"ן כוללת גמעה שימושית היא לסימן הרבים כמו כוללת וכלה דה"ה היו לזכות נפעה דגש שתרן חסרון כוון השרשית ומודכתיב נסעה כלתי דגש ודאי כו' הכתובה לאו שימושית היא רק יסודית וכאלו כתיב גפע וכוללת וכלה כו' ודאי לסימן הרבים וזה כתרנונו טול (עיא) ונהך (אוי' מיר וועלין גין) : ומה שכתב עוד כוון שמוערה סלחה רצה לומר ה"ה כוללת נסעה היא נוספת כוון ה"ה כוללת שמעה סלחה : (ט) רש"י מודיעך כוה תרתי חדא טעה דקאמר הלמד מן היסוד רצה לומר שרשו לאט ואכיל רתי מן התולעים לאט (ויא גילן לאננס) ועוד

רשב"ם

(יד) עד אשר אכא אל אלוני שעירה . הרחיב לו את הדרך . (יח) ויבא יעקב שלם . אל עיר שמה שלם : כמו ותבאנה בית לחם ונוי שופרם שלם בתורתו שלם כמנונו טועה ה' לפי הפשט שאין דרך המקרא לדבר כך וגם מה צורך וכי כשכיל מיעוט דורון שנתן לעשו הוצרך לכתוב כן : עיר שם . עירו של שם כמו כי משבן עיר סימון מלך האמורי היא כדכתיב וירא אותה שם בן חמור החוי : (יט) קשיטה מין מטבע שמה כן : (כ) אל אלהי ישראל . שהיילי מלבן ומעשו . כלומר האלהים הוא אלהי יעקב שהיילי מלבן ומעשו . וכוון שקורין שם אדם אליעזר עמואל . כמו כן נקרא היוזבכ כן וכוון שפרשתי טעוטה : (ח) ותלא דינה . כי חזן לעיר גטה אלהי ויאלה נשם ונכנסה לעיר : (כ) נשיא הארץ . והמפרש שם שם העיר טועה הוא שלא מלינו ככל מקום עיר ליון עיר ירושלים אלף העיר

מכלל יופי

ס"ח כתב בתיו במקום הא (הבאה) : (יב) (נסעה) . רהנו לרבים ויש אומרים כי הוא צווי בתוספת הא : (יג) (עלות) . נקראו כן הבהמות המניקות ע"ש בגיהם שהם עולים וכן הנערים כבני אדם נקראו כן ישעיהו עור ימים שמיט התשכח אשה עולה : (עלי) . לנהלם לאטם : (ודפוס) . ענין דחירה ואם דפוס וכן ישעיהו גרחה לכס לחם צר ואם נתן כלומר אם דפוס הרועים יום אחד שיצרכו למהרם כעבורך ימותו כל הצאן : (ומתו) . הו"ו כו' תהלים מן גורדם ורכבוסום והדומים להם : (יד) (לאטי) . ענינו כנחתה והו"ו נוספת הוא כנוי המוכר בערווה למד

גף האדם וממנו נשאלים לשאר הדברים : (יט) (ויקן) . האות

האות

סו

נו

בראשית לו לר וישלח

קשימה : כ ונצב שם מוצב ויקרא לו
 חמישי אל אלו וישראל : ס א ותצא דינה
 ד בת לאה אשר ילדה ליעקב לראות בבנות
 הארץ : ב וירא אתה שקם בן חמור החוי
 נשיא הארץ ויקח אתה וישקב אתה ויענה :
 ג ותדבק נפשו בדינה בת יעקב ויאחז
 את הנעל וידבר על לב הנער : ד ויאמר
 שקם אל חמור אביו לאמר קח לי את
 הילדה הזאת לאשה : ה ויעקב שמע כי
 טמא את דינה בתו ובגנו הו את מקנהו
 בשדה והחרש יעקב עד באס : ו ויצא
 חמור אבי שקם אל יעקב לדבר אתו :
 ז ובג יעקב באו מן השדה בשמים
 ונתעצבו האנשים ויחר להם מאד כי נבלה
 עשה בישראל לשקב את בת יעקב וכן לא
 יעשה : ח וידבר חמור אתם לאמר שקם
 בני השקה נפשו בבתכם תנו נא אתה לו
 לאשה : ט והתחתנו אתנו בנתיכם תתנו
 לנו ואת בנותינו תקחו לכם : י ואתנו
 תשבו והארץ תהיה לפניכם שבו וסחרוה
 והאחוזו בה : יא ויאמר שקם אל אביה
 ואל אחיה אמצאתן בעיניכם ואשר
 תאמרו אלי אתן : יב הרבו עלי מאד
 מהר ומתן ואחנה באשר תאמרו אלי
 ותנו לי את הנער לאשה : יג ויענו
 בג יעקב את שקם ואת חמור אביו
 במרמה

הנערה קרי
הנערה קרי

הנערה קרי

מוחרין ומתנן ואחז במא דתימרון ליוהבולי

אונקלוס

תמן למשכניה מידא דבג חמור אבוי
 דשקם במצא חורפן : כ ואקס תמן
 מדבקה ופלה עלוהי קדם אל אלהא
 דישראל : א ונפקת דינה בת לאה די
 ילדת ליעקב למחוי בבנת ארעא :
 ב וחזא יתה שקם בר חמור חיואר
 רבא דארעא ודבר יתה ושכיב יתה ויענה :
 ג ואתרעיאת נפשיה בדינה בת יעקב
 ורחם ית עולימתא ומליל ער לבא
 דעולימתא : ד נאמר שקם לחמור אבוי
 למימר סבלי ית עולימתא דא לאתו :
 ה ויעקב שמע ארי סאיב ית דינה ברתיה
 ובגוהי הו עס גיתוהי בתקלא ושתיק יעקב
 עד מיתיהון : ו ונפק חמור אבוי דשקם
 לות יעקב למללא עמיה : ז ובג יעקב
 עאלו מן תקלא כד שמעו ואתנסו
 גובריא ותקיף להון לתדא ארי קלנא עבד
 בישראל למשקב ית בת יעקב וכן לא
 כשר לאתעבדא : ח ומליל חמור עמהון
 למימר שקם ברי ארתרעיא את נפשיה
 בברתיוון הבו כען יתה ליה לאתו :
 ט ואתחתנון בנא בנתכוון תתנון לנא
 וית בנתנא חסבון לכוון : י ועמנא תתבוון
 וארעא תהי קדמיכוון היבו ועיבדו בה
 סחורתא ואתסינו בה : יא נאמר שקם
 לאבוי ולאחקה אשכח רחמין בעיניכוון
 ודתימרון לי אתן : יב אסגו עלי לתדא
 ית עולימתא לאיתו : יג ואתיבו בגי
 יעקב

ברנ
א
חיואר
רבי
ה
גרב
ה
בחית
כה
מורה
רביא
מש
(כ)
כחית
ויקרא
ליעקב
ולא כי
כחית
כמתי
את
ועוד
כעיר
ויקרא
(כ)
תחתי
האוח
פירוש
לערב
חרגס
דעאן
לזכרו
שמי
וכן ק